

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

М. А. Крюкова, А. Ф. Лісовенко

ПРАКТИКУМ З ПСИХОТЕРАПІЇ ТА ПСИХОКОРЕКЦІЇ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
(в допомогу до самостійної роботи
для здобувачів вищої освіти ступеня магістра
факультету психології, політології та соціології)

Одеса
Фенікс
2020

*Рекомендовано навчально-методичною радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 5 від 02.07.2020 р.)*

Рецензенти:

Кононенко О. І. – доктор психологічних наук, професор, заступник декана факультету психології та соціальної роботи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Бабчук О. Г. – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри сімейної та спеціальної педагогіки та психології Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського

Крюкова М. А., Лісовенко А. Ф.

К 77 Практикум з психотерапії та психокорекції : навчально-методичні рекомендації (в допомогу до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти ступеня магістра факультету психології, політології та соціології) [Електронне видання]. / М. А. Крюкова, А. Ф. Лісовенко; кафедра психології НУ «Одеська юридична академія». – Одеса : Фенікс, 2020. – 40 с. – Режим доступу: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/13459>.

DOI 10.32837/11300.13459

ISBN 978-966-928-589-8

Навчально-методичні рекомендації з курсу «Практикум з психотерапії та психокорекції» розроблено в допомогу до самостійної роботи здобувачів вищої освіти та відповідно до навчального плану; він складається з навчальної програми курсу, методичних рекомендацій щодо проведення практичних занять, підготовки до іспиту, завдань для самостійної роботи, списку рекомендованої літератури. Вивчення дисципліни «Практикум з психотерапії та психокорекції» допоможе здобувачам вищої освіти у розв'язанні низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема: опанування системою знань і практичних вмінь з предмету, формами, методами і засобами актуалізації отриманих знань, закономірностями їхнього професійного застосування.

Матеріали призначено для здобувачів вищої освіти ступеня магістра факультету психології, політології та соціології Національного університету «Одеська юридична академія», які навчаються за спеціальністю «Психологія».

УДК 159.99 (073)

ISBN 978-966-928-589-8

ЗМІСТ

Опис навчальної дисципліни	4
Заплановані результати навчання	5
Структура навчальної дисципліни	7
Програма навчальної дисципліни	9
Теми практичних занять	14
Завдання для самостійної роботи	19
Теми рефератів	25
Питання до заліку	26
Питання до іспиту	27
Форми підсумкового контролю успішності студентів	31
Критерії оцінювання	32
Схема нарахування балів (складові оцінювання результатів навчання).....	33
Шкала за ECTS	34
Рекомендована література	35

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Практикум з психотерапії та психокорекції» спрямована на підвищення наукової підготовки фахівця-психолога, його дослідницької компетентності. Глибоке засвоєння зміста курсу є важливим чинником підготовки психологів до практичної діяльності.

«Практикум з психотерапії та психокорекції» формулює основні поняття, якими користуються психологи: "психотерапія", "психопрофілактика", "стрес", "психогенні розлади", "психокорекційна практика", "арттерапія", "тілесно-орієнтована терапія", "короткотривала психотерапія", "сімейне консультування", "залежність", "корекція", "допомога", "психотехнічна теорія", "практичний метод", "розуміюча психотерапія", що визначає науковість цих понять і стежить за об'єктивністю, науковою базою досліджень у галузі сучасної психотерапії та психокорекції.

Навчальна дисципліна «Практикум з психотерапії та психокорекції» передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема: опанування системою знань та практичних вмінь з предмету, формами, методами і засобами актуалізації отриманих знань, закономірностями їхнього професійного застосування.

У даному курсі розкривається основний зміст «Практикуму з психотерапії та психокорекції» як міжгалузевої дисципліни, яка перетинається з загальною, віковою, диференціальною психологією, психодіагностикою, теоретико-методологічними проблемами психології та іншими науками.

Навчально-методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Практикум з психотерапії та психокорекції» розроблено для психологів, чия професійна діяльність вимагає обізнаності в питаннях психологічної корекції та терапії. Знання основ психотерапії та психокорекції також розкриває нові можливості професійної діяльності психолога, формує нове бачення психологічних проблем людини, а також надає можливість правильно обирати різноманітні варіанти корегувальних впливів.

ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета вивчення дисципліни — розкрити теоретичні і практичні аспекти психотерапії та психологічної корекції, історико-культурні та наукові аспекти розвитку означених форм психологічного супроводу, досягти засвоєння основних принципів психотерапевтичної та психокорекційної роботи, досягти рівня наукової і професійної підготовки в цій галузі відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства; розроблення на цій основі підходів щодо вдосконалення застосування психотерапії та психокорекції в діяльності психолога.

Завдання курсу «Практикум з психотерапії та психокорекції»:

- аналіз історико-культурного та наукового розвитку психотерапевтичних та психокорекційних напрямків у практичній психології;
- ознайомлення з сучасними методами та напрямками психокорекції та психотерапії;
- орієнтування в основних принципах, етичних стандартах та ознаках ефективного застосування новітніх досягнень у галузях психотерапії та психокорекції;
- вивчення, аналіз та узагальнення практики, досвіду застосування психотерапевтичних та психокорекційних методів у діяльності психолога;

Після вивчення курсу **«Практикум з психотерапії та психокорекції»** здобувач повинен **знати**:

- історію розвитку психотерапевтичних та психокорекційних методів психологічного супроводу;
- загальні основи психотерапії та психологічної корекції;
- сучасні психологічні категорії та понятійний апарат в межах різних психологічних теорій за темою магістерської роботи;
- сучасні методи та напрямки психологічної корекції;
- практичні навички психотерапії та психокорекції;
- чим відрізняються принципи теоретичної і практичної психології.

Після вивчення курсу **«Практикум з психотерапії та психокорекції»** здобувач повинен **вміти**:

- адекватно оцінювати відповідність психотерапевтичного та психокорекційного інструментарію у конкретних ситуаціях

- психологічного втручання;
- орієнтуватись в основних теоретичних положеннях та практичних методах психотерапії та психокорекції;
 - професійно застосовувати основні сучасні методики психотерапії та психокорекції у власній практиці;
 - орієнтуватись та визначати типові ситуації, які потребують психокорекційно-психотерапевтичного втручання;
 - орієнтуватись на засвоєні етичні принципи у психотерапевтичній та психокорекційній практиці;
 - опрацьовувати наукову літературу про методи та методики психотерапевтичного та психокорекційного спрямування;
 - орієнтуватись в загальних принципах та підходах психокорекційної (психотерапевтичної) допомоги;
 - орієнтуватись в основних напрямках психокорекційної (психотерапевтичної) допомоги;
 - аналізувати ефективність психотерапевтичної та психокорекційної допомоги за визначеними критеріями.
 - опрацьовувати інформаційні джерела з метою підбору та адекватного використання методів, методик та технік психопрофілактичного та психокорекційного (психотерапевтичного) спрямування.

Методи проведення занять: лекції, фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; розв'язання ситуаційних завдань, практичних завдань. Форма контролю: залік.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ те ми	Види занять	Лекційн і заняття (год.)	Практи чні заняття (год.)	Самос тійна робота (год.)
	Тема			
1.	Модуль 1 Загальне поняття про психотерапію та психокорекцію.. Місце психотерапії та психокорекції у сучасному суспільстві	2	4	6
2.	Поняття про стрес. Психотерапія стресових розладів	6	6	6
3.	Прикладні аспекти психотерапії та психокорекції. Терапія психогенних розладів	6	8	6
4.	Історико-культурні та соціальні аспекти психотерапевтичної та психокорекційної практики. Предмет психологічної корекції	4	6	6
5.	Глибинно-терапевтичні, гуманістичні напрямки та екзистенційна терапія	4	6	6
6.	Модуль 2 Сімейне консультування, психотерапія та психокорекція. Дитячо-батьківськи відносини – прийоми та методи терапії.	4	4	6
7.	Корекція емоційної сфери дитини. Агресія, СДУГ та порушення поведінки.	4	4	6
8.	Тривожні розлади та особливості їх протікання в дитячому та підлітковому віці.	4	4	6

9.	Паніка, фобічні реакції, генералізований тривожний розлад, тривожне очікування, нав'язливості. Депресія, емоційне вигорання.	2	6	8
10.	Травматичний досвід: моделі допомоги.	4	6	8
11.	Навички саморегуляції, майндфулнес.	2	4	6
	Всього	42	58	70

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальне поняття про психотерапію та психокорекцію. Місце психотерапії та психокорекції у сучасному суспільстві.

Предмет психологічної корекції. Особливості психокорекції. Спрямованість психотерапії та психокорекції. Зв'язок психотерапії та психокорекції з психологічною гігієною. Симптоматична і патогенетична, директивна та недирективна моделі психотерапії.

Історія розвитку ідей психотерапії та психокорекції. психотерапія і психіатрія. Погляди Гіпократата, Ф.А. Месмера, А. Пюїсегюра. Розвиток психодинамічної теорії в психотерапії З. Фрейда та його учнів і послідовників– А. Адлера, А. Фрейд, К. Юнга.

Види психотерапії та психокорекції. Поняття про первинну, вторинну та третинну профілактику. Взаємозв'язок понять психопрофілактики, психокорекції та немедикаментозної психотерапії. Психотерапія і клінічна психологія. Психокорекція у педагогіці. Комплексний характер психокорекційних заходів. Соціальні зміни, соціальний розвиток та психокорекція.

Тема 2. Поняття про стрес. Психотерапія стресових розладів.

Розвиток досліджень фізіологічного та психологічного стресу. Основні ознаки психологічного стресу. Два види стресу: гострий (еустрес) та хронічний (дистрес). Поняття про позитивний та негативний стреси.

Г. Сельє та його вчення про стрес. Поняття про загальний адаптаційний синдром. Три стадії змін в організмі при стресі (мобілізація адаптивних можливостей організму; стадія тривоги; стадія виснаження). Незворотні наслідки тривалого перебування організму в екстремальних умовах (фізіологічні, психологічні та соціально-психологічні).

Типи реагування на стресогенні фактори. Симптоми дистресу. Групи ризику та типологія чутливості до стресу. Профілактичні заходи щодо зниження стресогенних чинників на психіку людини. Природні способи регуляції організму, саморегуляції.

Тема 3. Прикладні аспекти психотерапії та психокорекції. Терапія психогенних розладів.

Групи психотравмівних чинників. Спільні ознаки психогенних чинників. Встановлення зв'язків зі спеціалістами медичних, педагогічних, соціальних установ у психокорекційній роботі психолога. Клінічні прояви психогенних захворювань за К. Jaspers у вигляді тріади (захворювання розвивається внаслідок психічної травми; фабула психопатологічної симптоматики відображує зміст психотравмівного чинника; регрес психопатологічної симптоматики залежить від завершення психотравмівної ситуації).

Психопатологічна феноменологія невротичних порушень. Види невротичних розладів за динамікою перебігу (невротичні реакції, стійкі невротичні стани, невротичний розвиток особистості).

Лекційно-просвітницька діяльність. Профілактика наркотичної, алкогольної, комп'ютерної, ігрової та інших форм залежностей. Характеристика психогенних впливів на організм людини. Поняття про гострий та хронічний посттравматичний стресовий синдром. Види та типологія психогеній. Поняття про ятрогенії та дидактогенії.

Тема 4. Історико-культурні та соціальні аспекти психотерапевтичної та психокорекційної практики. Предмет психологічної корекції.

Соціально-історичні умови виникнення терміну психокорекція. Психологічне консультування та немедикаментозна психотерапія. Розуміння мети в психологічній допомозі. Медична та психологічна парадигми в психотерапії. Орієнтування на усунення симптому, орієнтування на особистісний розвиток людини. Західна та східна традиції у психологічній допомозі людині. Інтегративні підходи. Поняття авторитарності та недирективності в психологічному консультуванні, психокорекції та психотерапії.

Тема 5. Глибинно-терапевтичні, гуманістичні напрямки та екзистенційна терапія.

Психоаналіз як перший глибинно-орієнтований напрямок психологічної допомоги, основні поняття психоаналізу як методу психотерапії. Розуміння впливу раннього (дитячого) досвіду людини на її подальший розвиток та психологічне благополуччя людини.

Поняття травматичного досвіду в глибинній психотерапії. Поняття емоційного відреагування, катарсису, інсайту, переносу в психоаналізі. Аналітична психологія К. Юнга. Індивідуальна психологія А. Адлера. Трансперсональна психологія С. Грофа.

Гуманістичні напрямки на прикладі клієнт-центрованої терапії та гештальттерапії. Екзистенційна терапія та поняття смислу. Логотерапія В. Франкла.

Тема 6. Сімейне консультування, психотерапія та психокорекція. Дитячо-батьківські відносини – прийоми та методи терапії..

Основні напрямки, методики та техніки сімейної психотерапії. Виникнення і розвиток сімейного консультування та сімейної терапії. Системний та стратегічний підходи в сімейному консультуванні та сімейній терапії. Психологічне консультування батьків щодо розвитку дитини. Ігрові методи в психологічній допомозі дітям. Ігрова терапія. Метод холдінг-тайм.

Вірджинія Сатір як один з засновників сімейної терапії. Розвиток сімейної консультації та психотерапії на заході та у східнослов'янському просторі.

Тема 7. Корекція емоційної сфери дитини. Агресія, СДУГ та порушення поведінки.

Підвищення впевненості в собі, формування позитивної самооцінки дитини. Розвиток та корекція комунікативних навичок, умінь відчувати і розуміти емоційні стани інших людей, розвиток уяви. Основні причини гіперактивності. Особливості діагностики СДУГ.

Використання арттерапевтичних технік в дитячій психотерапії. Використання проєктивної функції психіки в ігровій та короткочасній дитячій психотерапії. Поведінково-терапевтичні методи в дитячій психокорекції.

Тема 8. Тривожні розлади та особливості їх протікання в дитячому та підлітковому віці.

Загальна характеристика тривожності особистості. Види тривожності. Таксономія та ознаки тривожних розладів.

Сепараційна тривога дитини. Соціальна фобія та шляхи її подолання. Вибіркова німота дитини, причини та напрямки корекції.

Інші вибіркові фобії дитини (клоунів, павуків, лікарів, закритих приміщень тощо.).

Вплив навколишнього середовища на формування тривожних розладів на різних етапах онтогенезу. Піклування про стан здоров'я дитини як можливу причину тривожних розладів.

Основні психофізіологічні ознаки тривожних розладів дітей. Методи діагностики та корекції.

Тема 9. Паніка, фобічні реакції, генералізований тривожний розлад, тривожне очікування, нав'язливості. Депресія, емоційне вигорання.

Причини генералізованих тривожних розладів у дорослих. Фізіологічні особливості протікання генералізованих тривожних розладів. Визначення obsesій та компульсій. Невроз нав'язливих станів.

Види obsesій (нав'язливі ідеї, необґрунтовані побоювання, нав'язливе занепокоєння, невідв'язні неприємні спогади, страхи тощо)

Відмінності між депресією та емоційним вигоранням. Ознаки депресії та емоційного вигорання. Причини емоційного вигорання та способи діагностики. Корекція емоційного вигорання.

Кризові стани психіки у різних категорій населення.

Тема 10. Травматичний досвід: моделі допомоги.

Посттравматичний стресовий розлад особистості. Шкала тяжкості психосоціальних стресів для дорослих. Фактори ризику виникнення ПТСР. Діагностичні критерії ПТСР. Психомоторне збудження, панічні атаки, напади страху. Депресія, аутоагресивна поведінка. Агресивна і деструктивна поведінка. Сомато-вегетативні порушення і когнітивні дисфункції.

ПТСР з домінуючим дисфорічним синдромом. ПТСР з домінуючим астено-невротичним синдромом. ПТСР з домінуючим obsesивно-фобічним синдромом. ПТСР з домінуючим істеро-іпохондричним синдромом.

Моделі попередження депресії. Загальні принципи корекції посттравматичного стресового розладу. Основні етапи психотерапевтичної програми.

Тема 11. Навички саморегуляції, майндфулнес.

Функції емоцій, зовнішні вияви емоцій. Способи та навички емоційної саморегуляції (мускулатура, дихання, візуалізація). Навчання навичкам самоконтролю у школі.

Загальна характеристика принципів майндфулнесу. Вплив майндфулнес-практик на вольову сферу дітей та дорослих. Вплив майндфулнесу на самопочуття. Використання майндфулнесу для упорання з негативним досвідом. Межі використання майндфулнесу. Майндфулнес-хвилинки на заняттях з психології.

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Загальне поняття про психотерапію та психокорекцію. Місце психотерапії та психокорекції у сучасному суспільстві.

1. Предмет психологічної корекції. Зв'язок психотерапії та психокорекції з психологічною гігієною .
2. Зв'язок психотерапії та психокорекції.
3. Поняття про первинну, вторинну та третинну профілактику. Психокорекція у педагогіці.

4. Історія розвитку ідей психотерапії та психокорекції

Література

Основна: 1,3,5

Допоміжна: 12,15,16,18

Тема 2. Поняття про стрес. Психотерапія стресових розладів.

1. Ознаки психологічного стресу. Поняття про позитивний та негативний стреси.
2. Г. Сельє та його вчення про стрес. Поняття про загальний адаптаційний синдром.
3. Методи самодопомоги при стресі.
4. Профілактичні заходи щодо зниження стресогенних чинників на психіку людини.

Література

Основна: 2,4, 7

Допоміжна: 11,23,26

Тема 3. Прикладні аспекти психотерапії та психокорекції. Терапія психогенних розладів.

1. Характеристика психогенних впливів на організм людини.
2. Види та типологія психогеній.
3. Загальні закономірності клінічних проявів психогенних захворювань за К. Jaspers.
4. Психопатологічна феноменологія невротичних порушень.

Література

Основна: 1,2,5

Допоміжна: 15,19,25

Тема 4. Історико-культурні та соціальні аспекти психотерапевтичної та психокорекційної практики. Предмет психологічної корекції.

1. Соціально-історичні умови виникнення терміну психокорекція. Психологічне консультування та немедикаментозна психотерапія.

2. Розуміння мети в психологічній допомозі. Медична та психологічна парадигми в психотерапії.

3. Орієнтування на усунення симптому, орієнтування на особистісний розвиток людини.

4. Західна та східна традиції у психологічній допомозі людині.

5. Інтегративні підходи. Поняття авторитарності та недирективності в психологічному консультуванні, психокорекції та психотерапії.

Література

Основна: 1,4,5

Допоміжна: 6,9,25,24

Тема 5. Глибинно-терапевтичні, гуманістичні напрямки та екзистенційна терапія.

1. Психоаналіз як перший глибинно-орієнтований напрямок психологічної допомоги.

2. Поняття травматичного досвіду в глибинній психотерапії. Поняття емоційного відреагування, катарсису, інсайту, переносу в психоаналізі.

3. Аналітична психологія К. Юнга.

4. Індивідуальна психологія А. Адлера.

5. Трансперсональна психологія С. Грофа.

6. Гуманістичні напрямки на прикладі клієнт-центрованої терапії та гештальттерапії.

7. Екзистенційна терапія та поняття смислу. Логотерапія В. Франкла.

Література

Основна: 2,4,5,8

Допоміжна: 2,4, 14,26

Тема 6. Сімейне консультування, психотерапія та психокорекція. Дитячо-батьківські відносини – прийоми та методи терапії.

1. Основні напрямки, методики та техніки сімейної психотерапії.
2. Виникнення і розвиток сімейного консультування та сімейної терапії.
3. Системний та стратегічний підходи в сімейному консультуванні та сімейній терапії.
4. Психологічне консультування батьків щодо розвитку дитини.
5. Ігрові методи в психологічній допомозі дітям. Ігрова терапія.
6. Вірджинія Сатір як один з засновників сімейної терапії.

Література

Основна: 1,3,5,7

Допоміжна: 2,6,10,18,22

Тема 7. Корекція емоційної сфери дитини. Агресія, СДУГ та порушення поведінки.

1. Методи підвищення впевненості в собі, формування позитивної самооцінки дитини.
2. Розвиток та корекція комунікативних навичок, умінь відчувати і розуміти емоційні стани інших людей, розвиток уяви.
3. Основні причини гіперактивності. Особливості діагностики СДУГ.
4. Використання арттерапевтичних технік в дитячій психотерапії.
5. Поведінково-терапевтичні методи в дитячій психокорекції.

Література

Основна: 1,3,5,8

Допоміжна: 3,15,18,23,21

Тема 8. Тривожні розлади та особливості їх протікання в дитячому та підлітковому віці.

1. Загальна характеристика тривожності особистості. Види тривожності.
2. Сепараційна тривога дитини.
3. Соціальна фобія та шляхи її подолання.
4. Вибіркова німота дитини, причини та напрямки корекції.
5. Інші вибіркові фобії дитини (клоунів, павуків, лікарів, закритих приміщень тощо.).

6. Вплив навколишнього середовища на формування тривожних розладів на різних етапах онтогенезу.

7. Методи діагностики та корекції.

Література

Основна: 2,3,5,6

Допоміжна: 2,11,19,26

Тема 9. Паніка, фобічні реакції, генералізований тривожний розлад, тривожне очікування, нав'язливості. Депресія, емоційне вигорання.

1. Причини генералізованих тривожних розладів у дорослих.

2. Визначення obsesій та компульсій. Невроз нав'язливих станів.

3. Види obsesій (нав'язливі ідеї, необґрунтовані побоювання, нав'язливе занепокоєння, неотв'язні неприємні спогади, страхи тощо)

4. Відмінності між депресією та емоційним вигоранням. Ознаки депресії та емоційного вигорання.

5. Причини емоційного вигорання та способи діагностики. Корекція емоційного вигорання.

6. Кризові стани психіки у різних категорій населення.

Література

Основна: 3,4,6,8, 12

Допоміжна: 5,10,15,22

Тема 10. Травматичний досвід: моделі допомоги.

1. Посттравматичний стресовий розлад особистості. Шкала тяжкості психосоціальних стресів для дорослих.

2. Фактори ризику виникнення ПТСР. Діагностичні критерії ПТСР.

3. Психомоторне збудження, панічні атаки, напади страху.

4. Депресія, аутоагресивна поведінка. Агресивна і деструктивна поведінка. Сомато-вегетативні порушення і когнітивні дисфункції.

5. ПТСР з домінуючим дисфорічним синдромом.

6. ПТСР з домінуючим астено-невротичним синдромом.

7. ПТСР з домінуючим obsесивно-фобічним синдромом.

8. ПТСР з домінуючим істеро-іпохондричним синдромом.

Література

Основна: 1,4,7

Допоміжна: 2,13,16,19,25,26

Тема 11. Навички саморегуляції, майндфулнес.

1. Функції емоцій, зовнішні вияви емоцій.
2. Способи та навички емоційної саморегуляції (мускулатура, дихання, візуалізація).
3. Загальна характеристика принципів майндфулнесу.
4. Вплив майндфулнес-практик на вольову сферу дітей та дорослих. та на самопочуття.
5. Використання майндфулнесу для упорання з негативним досвідом.
6. Майндфулнес-хвилинки на заняттях з психології.

Література

Основна: 1,3,4,7

Допоміжна: 2,10.12,19,

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Загальне поняття про психотерапію та психокорекцію. Місце психотерапії та психокорекції у сучасному суспільстві.

1. Підготувати реферати:
 - Зв'язок психотерапії та психокорекції з психологічною гігієною .
 - Психокорекційні заходи у педагогіці.
 - Види профілактичної діяльності.
 - Розвиток психотерапії в Європі.
2. Творче завдання:
 - Укласти діагноз та прогноз (за зразком);
 - Розробити програму психокорекційного впливу за проективними тестами.
 - Проаналізувати результати тесту ДДЛ.
3. Виконати контрольні завдання:
 - Релігійно-магічна психотерапія.
 - Патронатний супровід неповнолітніх.
 - Приклади первинної, вторинної та третинної психопрофілактики.

Тема 2. Поняття про стрес. Психотерапія стресових розладів.

1. Підготувати реферати:
 - Психофізіологічні ознаки стресу .
 - Основні стадії розвитку стресу.
 - Методи самодопомоги при стресі.
 - Розвиток стресології як науки
2. Творче завдання:
 - Розробити індивідуальну програму подолання стресу для молодшого школяра;
 - Виявити проективні ознаки стресу за результатами тесту ДДЛ.
 - Проаналізувати результати фільм-тесту Рене Жіля.
3. Виконати контрольні завдання:
 - Порівняльна характеристика стресу та дистресу.
 - Схарактеризувати самонакази, самопрограмування і самозаохочення.

Тема 3. Прикладні аспекти психотерапії та психокорекції. Терапія психогенних розладів.

1. Підготувати реферати:

- Спільні ознаки психогенних чинників .
- Психогенно зумовлених порушень психічної сфер.
- Облігатні симптомокомплекси реактивних психозів.

2. Творче завдання:

- Укласти підстрочник психотерапевтичної бесіди з клієнтом із параноїдним синдромом;
- Провести діагностику за допомогою тесту ПДО і укласти план терапевтичної роботи.
- Проаналізувати результати тесту Кодування, окреслити основні проблеми клієнта.

3. Виконати контрольні завдання:

- Характеристика психогенних реакцій, невротичних розладів та реактивних психозів.
- Підхід В.М. Мясіщева до походження психогенних розладів.
- Психотравмівні чинники повсякденного життя.

Тема 4. Історико-культурні та соціальні аспекти психотерапевтичної та психокорекційної практики. Предмет психологічної корекції.

1. Підготувати реферати:

- Психологічне консультування та немедикаментозна психотерапія .
- Західна та східна традиції у психологічній допомозі людині..
- Поняття авторитарності та недирективності в психологічному консультуванні, психокорекції та психотерапії.

2. Творче завдання:

- Створити план-схему розвитку психотерапії в Україні;
- Розробити недирективну бесіду з тривожним клієнтом.
- Розробити директивний сеанс психотерапії з істероїдним клієнтом.

3. Виконати контрольні завдання:

- Предмет та основні завдання психотерапії.
- Предмет та основні завдання психокорекції.
- психокорекція поведінкових порушень.

Тема 5. Глибинно-терапевтичні, гуманістичні напрямки та екзистенційна терапія.

1. Підготувати реферати:

- Розуміння впливу раннього (дитячого) досвіду людини на її подальший розвиток та психологічне благополуччя людини.
- Поняття емоційного відреагування, катарсису, інсайту, переносу в психоаналізі.
- Аналітична психологія К. Юнга.

2. Творче завдання:

- Описати методикку «Юнгіанська типологія особистості В. Колесникової;
- Перинатальні матриці С. Грофа як пояснення головних проблем особистості.
- Екзистенційна терапія та поняття смислу.

3. Виконати контрольні завдання:

- Індивідуальна психологія А. Адлера.
- Логотерапія В. Франкла.
- Приклади клієнт-центрованої терапії

Тема 6. Сімейне консультування, психотерапія та психокорекція. Дитячо-батьківські відносини – прийоми та методи терапії.

1. Підготувати реферати:

- Наукові погляди В. Сатір.
- Сучасні техніки сімейної психотерапії.
- Ігрові методи психологічної допомоги дітям.

2. Творче завдання:

- Описати методикку «Кінетичний малюнок родини», особливості її застосування у сімейному консультуванні;
- Використання фільм-тесту Рене Жіля у сімейному консультуванні.
- Екзистенційна терапія та поняття смислу.

3. Виконати контрольні завдання:

- Виникнення та розвиток сімейного консультування.
- Особливості сімейного консультування із родинами різного типу.
- Стратегічний підхід до вживання холдінг-тайма.

Тема 7. Корекція емоційної сфери дитини. Агресія, СДУГ та порушення поведінки.

1. Підготувати реферати:

- Роль емоцій у життєдіяльності людини.
- Візуальні методи діагностики емоцій.
- Основні причини гіперактивності.

2. Творче завдання:

- Розробити рекомендації для батьків, які виховують гіперактивну дитину;
- Розробити рекомендації для батьків, які виховують дитину із комунікативними порушеннями.
- Особливості діагностики СДУГ.

3. Виконати контрольні завдання:

- Використання арттерапевтичних технік в дитячій психотерапії..
- Поведінково-терапевтичні методи в дитячій психокорекції.

Тема 8. Тривожні розлади та особливості їх протікання в дитячому та підлітковому віці

1. Підготувати реферати:

- Психологічна характеристика ситуативної та особистісної тривожності.
- Візуальні методи діагностики тривожності.
- Основні причини формування фобій.

2. Творче завдання:

- укласти психодіагностичний комплекс для вивчення тривожності;
- Розробити рекомендації для батьків, які виховують дитину із тривожними розладами.
- Особливості організації здорового способу життя.

3. Виконати контрольні завдання:

- Характеристика вибіркових фобій дитини
- Способи подолання фобій.
- Вплив навколишнього середовища на формування тривожних розладів

Тема 9. Паніка, фобічні реакції, генералізований тривожний розлад, тривожне очікування, нав'язливості. Депресія, емоційне вигорання.

1. Підготувати реферати:

- Причини генералізованих тривожних розладів у дорослих.
- Причини генералізованих тривожних розладів у підлітків.
- Емоційне вигорання в діяльності психотерапевта.

2. Творче завдання:

- Визначити ознаки obsesій та компульсій;
- Розробити рекомендації для батьків, діти яких схильні до нав'язливості.
- Особливості профілактики емоційної сфери особистості.

3. Виконати контрольні завдання:

- Відмінності між депресією та емоційним вигоранням.
- Способи подолання фобій.
- Кризові стани психіки у різних категорій населення.

Тема 10. Травматичний досвід: моделі допомоги.

1. Підготувати реферати:

- Посттравматичний стресовий розлад особистості.
- Діагностичні критерії ПТСР.
- Агресивна і деструктивна поведінка.

2. Творче завдання:

- Розробити основні принципи корекції посттравматичного стресового розладу;
- Розробити рекомендації для батьків, діти яких пережили стрес.
- Особливості профілактики емоційної сфери «дітей війни».

3. Виконати контрольні завдання:

- Моделі попередження депресії.
- Способи подолання стресу.
- Сомато-вегетативні порушення і когнітивні дисфункції.

Тема 11. Навички саморегуляції, майндфулнес.

1. Підготувати реферати:

- Проблема саморегуляції у психології.
- Особливості навчання підлітків навичкам саморегуляції.

- Функції емоцій, зовнішні вияви емоцій..
- 2. Творче завдання:
 - Розробити та провести сеанс майндфулнесу в групі;
- Порівняти медитацію та майндфулнес.
- 3. Виконати контрольні завдання:
 - Вплив майндфулнес-практик на вольову сферу дітей.
 - Вплив майндфулнес-практик на вольову сферу дорослих.
 - Способи та навички емоційної саморегуляції.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Основні правила психодинамічної терапії
2. Класифікація видів опору за Р. Гловером, З. Фрейдом.
3. Первинне інтерв'ю за А.Адлером з дорослими пацієнтами та дітьми.
4. Методики метафоричного спілкування з дітьми.
5. Опір та регресія в адлеріанській психотерапії.
6. Гештальт-молитва. Мета гештальт-терапії. Теорія гештальт-терапії
7. Техніка повторів, техніка узагальнення, техніку рефлексивної відповіді, метафора, емпатичні відповіді терапевта
8. Поняття групової матриці. Основна, індивідуальна і динамічна матриці. Злоякісні матриці.
9. Особистість і стиль роботи психотерапевта.
10. Техніки драматизації конфліктів і повторення актуальних тем.
11. Основні психологічні проблеми підліткового віку.
12. Принципи організації тренінгових занять професійного розвитку людини.
13. Сім'я як об'єкт психокорекційного впливу.
14. Методика корекції сімейних відносин: «сімейне фото», «сімейна скульптура», «сімейна хореографія», «сімейний ритуал»
15. Особливості психокорекційної роботи з психосоматичними розладами.
16. Комплексне використання різноманітних методів з корекційною метою

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Місце психотерапії та психокорекції у сучасному суспільстві
2. Психотерапія стресових розладів
3. Прикладні аспекти психотерапії та психокорекції.
4. Історико-культурні та соціальні аспекти психотерапевтичної та психокорекційної практики.
5. Глибинно-терапевтичні, гуманістичні напрямки та екзистенційна терапія
6. Корекція емоційної сфери дитини.
7. Тривожні розлади та особливості їх протікання в дитячому та підлітковому віці.
8. Депресія, емоційне вигорання.
9. Травматичний досвід: моделі допомоги.
10. Навички саморегуляції,
11. Поняття групової матриці. Основна, індивідуальна і динамічна матриці.
12. Основні психологічні проблеми підліткового віку.
13. Саморозкриття і усвідомлення сильних сторін особистості.
14. Особливості психокорекційної роботи з психосоматичними розладами
15. Комплексне використання різноманітних методів психотерапії та психокорекції

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Предмет психологічної корекції. Особливості психокорекції. Спрямованість психотерапії та психокорекції.
2. Зв'язок психотерапії та психокорекції з психологічною гігієною. Симптоматична і патогенетична, директивна та недирективна моделі психотерапії.
3. Історія розвитку ідей психотерапії та психокорекції. психотерапія і психіатрія.
4. Погляди Гіпократ, Ф.А.Месмера, А. Пуїсегюра.
5. Розвиток психодинамічної теорії в психотерапії З. Фрейда та його учнів і послідовників— А. Адлера, А.Фрейд, К.Юнга.
6. Види психотерапії та психокорекції. Поняття про первинну, вторинну та третинну профілактику.
7. Взаємозв'язок понять психопрофілактики, психокорекції та немедикаментозної психотерапії.
8. Психотерапія і клінічна психологія. Психокорекція у педагогіці. Комплексний характер психокорекційних заходів.
9. Розвиток досліджень фізіологічного та психологічного стресу.
10. Основні ознаки психологічного стресу. Два види стресу: гострий (еустрес) та хронічний (дистрес). Поняття про позитивний та негативний стреси.
11. Г. Сельє та його вчення про стрес. Поняття про загальний адаптаційний синдром.
12. Три стадії змін в організмі при стресі (мобілізація адаптивних можливостей організму; стадія тривоги; стадія виснаження).
13. Незворотні наслідки тривалого перебування організму в екстремальних умовах (фізіологічні, психологічні та соціально-психологічні).
14. Типи реагування на стресогенні фактори.
15. Симптоми дистресу. Групи ризику та типологія чутливості до стресу. Профілактичні заходи щодо зниження стресогенних чинників на психіку людини.
16. Групи психотравмівних чинників. Спільні ознаки психогенних чинників.

17. Встановлення зв'язків зі спеціалістами медичних, педагогічних, соціальних установ у психокорекційній роботі психолога.

18. Клінічні прояви психогенних захворювань за К. Jaspers у вигляді тріади.

19. Психопатологічна феноменологія невротичних порушень.

20. Види невротичних розладів за динамікою перебігу (невротичні реакції, стійкі невротичні стани, невротичний розвиток особистості).

21. Лекційно-просвітницька діяльність. Профілактика наркотичної, алкогольної, комп'ютерної, ігрової та інших форм залежностей.

22. Характеристика психогенних впливів на організм людини.

23. Поняття про гострий та хронічний посттравматичний стресовий синдром.

24. Види та типологія психогенії. Поняття про ятрогенії та дидактогенії.

25. Соціально-історичні умови виникнення терміну психокорекція.

26. Психологічне консультування та немедикаментозна психотерапія.

27. Розуміння мети в психологічній допомозі. Медична та психологічна парадигми в психотерапії.

28. Орієнтування на усунення симптому, орієнтування на особистісний розвиток людини.

29. Західна та східна традиції у психологічній допомозі людині.

30. Інтегративні підходи. Поняття авторитарності та недирективності в психологічному консультуванні, психокорекції та психотерапії.

31. Психоаналіз як перший глибинно-орієнтований напрямок психологічної допомоги, основні поняття психоаналізу як методу психотерапії.

32. Розуміння впливу раннього (дитячого) досвіду людини на її подальший розвиток та психологічне благополуччя людини.

33. Поняття травматичного досвіду в глибинній психотерапії.

34. Поняття емоційного відреагування, катарсису, інсайту, переносу в психоаналізі.

35. Аналітична психологія К. Юнга.

36. Індивідуальна психологія А. Адлера.
37. Трансперсональна психологія С. Грофа.
38. Гуманістичні напрямки на прикладі клієнт-центрованої терапії та гештальттерапії.
39. Екзистенційна терапія та поняття смислу. Логотерапія В. Франкла.
40. Основні напрямки, методики та техніки сімейної психотерапії.
41. Виникнення і розвиток сімейного консультування та сімейної терапії.
42. Системний та стратегічний підходи в сімейному консультуванні та сімейній терапії.
43. Психологічне консультування батьків щодо розвитку дитини.
44. Ігрові методи в психологічній допомозі дітям. Ігрова терапія.
45. Вірджинія Сатір як один з засновників сімейної терапії.
46. Розвиток сімейної консультації та психотерапії на заході та у східнослов'янському просторі.
47. Підвищення впевненості в собі, формування позитивної самооцінки дитини.
48. Розвиток та корекція комунікативних навичок, умінь відчувати і розуміти емоційні стани інших людей, розвиток уяви.
49. Основні причини гіперактивності. Особливості діагностики СДУГ.
50. Використання арттерапевтичних технік в дитячій психотерапії.
51. Використання проективної функції психіки в ігровій та короткочасній дитячій психотерапії.
52. Поведінково-терапевтичні методи в дитячій психокорекції.
53. Сепараційна тривога дитини. Соціальна фобія та шляхи її подолання. Вибіркова німота дитини, причини та напрямки корекції.
54. Інші вибіркові фобії дитини (клоунів, павуків, лікарів, закритих приміщень тощо.).
55. Вплив навколишнього середовища на формування тривожних розладів на різних етапах онтогенезу.
56. Основні психофізіологічні ознаки тривожних розладів дітей. Методи діагностики та корекції.
57. Причини генералізованих тривожних розладів у дорослих.

58. Фізіологічні особливості протікання генералізованих тривожних розладів.

59. Визначення обесесій та компульсій. Невроз нав'язливих станів.

60. Види обесесій (нав'язливі ідеї, необґрунтовані побоювання, нав'язливе занепокоєння, неотв'язні неприємні спогади, страхи тощо)

61. Відмінності між депресією та емоційним вигоранням. Ознаки депресії та емоційного вигорання.

62. Кризові стани психіки у різних категорій населення.

63. Посттравматичний стресовий розлад особистості. Шкала тяжкості психосоціальних стресів для дорослих.

64. Фактори ризику виникнення ПТСР. Діагностичні критерії ПТСР.

65. Психомоторне збудження, панічні атаки, напади страху. Депресія, аутоагресивна поведінка.

66. Агресивна і деструктивна поведінка. Сомато-вегетативні порушення і когнітивні дисфункції.

67. ПТСР з домінуючим дисфорічним синдромом.

68. ПТСР з домінуючим астено-невротичним синдромом.

69. ПТСР з домінуючим обесесивно-фобічним синдромом.

70. ПТСР з домінуючим істеро-іпохондричним синдромом.

71. Моделі попередження депресії.

72. Загальні принципи корекції посттравматичного стресового розладу. Основні етапи психотерапевтичної програми.

73. Функції емоцій, зовнішні вияви емоцій.

74. Способи та навички емоційної саморегуляції (мускулатура, дихання, візуалізація). Навчання навичкам самоконтролю у школі.

75. Загальна характеристика принципів майндфулнесу.

76. Межі використання майндфулнесу. Майндфулнес-хвилинки на заняттях з психології.

ФОРМИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. При поточному контролі оцінці підлягають: рівень теоретичних знань та вміння працювати з науковою літературою, знання матеріалу, продемонстрованого у виконаних (як правило) індивідуальних завданнях; обґрунтованість висновків, а також самостійність та повнота вирішення практичних завдань та аналізу матеріалів; активність та систематичність роботи на заняттях; результати виконання домашніх завдань, тестів, експрес-опитувань тощо.

Форми проведення поточного контролю: усне опитування студентів, вирішення практичних завдань, тестові завдання (для зацікавленості у навчанні, розвитку здібностей студента може бути передбачено виконання інших, індивідуальних для кожного студента завдань).

Проміжний контроль проводиться після вивчення відповідних тем або блоку тем з метою з'ясування ступеню засвоюваності студентами відповідного об'єму опрацьованого та вивченого матеріалу та подальшої оцінки рівня отриманих знань. Форми проведення проміжного контролю: контрольна робота, колоквиум експрес-контроль на лекціях, тестове опитування, співбесіда (усне спілкування).

Підсумковий контроль у формі іспиту.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

При використанні форми контролю у вигляді заліку враховується поточна, зокрема самостійна робота, наукова діяльність студента. Крім того, студент має надати відповідь на залікове запитання. Оцінка рівня знань виконується за принципом "відповідь вірна" або "відповідь невірна". При вірній відповіді виставляється оцінка "зараховано", при невірній, неповній відповіді виставляється оцінка "не зараховано".

При проведенні іспиту відповідь студента оцінюється таким чином:

Відмінно – повна вірна відповідь на всі основні (три) та додаткові питання;

Добре – повна вірна відповідь на 2 основні питання, неповна або не зовсім вірна відповідь на одне з основних питань та (або) додаткові питання;

Задовільно – повна вірна відповідь на 1 основне питання за умови неповної або не зовсім вірної відповіді на одне з основних питань та (або) додаткові питання, чи відсутність відповіді на одне з основних питань;

Не задовільно – відповідь відсутня або відповідь є помилковою на два або три основні питання.

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ (СКЛАДОВІ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ)

Пункт оцінки	% підсумкової оцінки або максимальна оцінка в балах	Групове чи індивідуальне оцінювання
Поточний контроль, разом, у т.ч.:	50	
доповіді та повідомлення на семінарах	25	Групове та індивідуальне
виконання письмових індивідуальних завдань, рефератів, контрольних робіт	15	Індивідуальне
опитування на семінарських заняттях	10	Групове та індивідуальне
Підсумковий контроль, разом, у т.ч.:	50	
письмова компонента	25	Індивідуальне
усна компонента	25	Індивідуальне

ШКАЛА ЗА ECTS

Сума балів	Оцінка за 7-бальною шкалою	Оцінка за 4-бальною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F		

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бурлачук Л.Ф. Психотерапия / Бурлачук Л., А.Кочарян. Учебник для ВУЗов. – Спб., Питер, 2017.
2. Ільїна Н.М. Загальна психологія: теорія та практикум : навч. посібник / Н.М. Ільїна, С.О. Мисник. - Суми: Унів. кн., 2011. 352 с.
3. Козлов В.В. Социальная и психологическая работа с кризисной личностью. Методическое пособие. - Москва, 2013 - 228 с
4. Колесникова Г.И. Основы психопрофилактики и психокоррекции. – М.: Феникс, 2005. – 192 с.
5. Левчук Л.Т. Психоаналіз: історія, теорія, мистецька практика : Навч. посібник. - Київ : Либідь, 2015. - 255 с.
6. Максименко С.Д. Теоретико-методологічні проблеми психології особистості// Збірник наукових праць КПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г.С.Костюка АПН України, 2010. – Випуск 7 –С.3-18.
7. Основы психології: Підручник / За заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. –К.: Либідь, 2016. –632 с.
8. Оклендер В. Окна в мир ребенка. Руководство по детской психотерапии. – М.: Класс, 2000.
9. Пашукова Т.І. Практикум із загальної психології: Посібник. - Київ : Знання, 2018. 203 с.
10. Поліщук С.А. Психологічні практики в системі підготовки практичних психологів : навч.-метод. Посібник. - Суми : Унів. кн., 2015. - 134 с.
11. Психотерапия и духовные практики. Подход Запада и Востока к лечебному процессу. / Сост. Хохлов В./ пер. с англ. – Минск: Вида-Н., 2019. – 320 с.
12. Роджерс К. Взгляд на психотерапию. Становление человека.- М., 1994
13. Рудестам К. Групповая психотерапия. Психокоррекционные группы: теория и практика. – М.: Прогресс, 1990. – 368 с.
14. Селье Г. Стресс без дистресса. – М.: Прогресс, 1979. – 123 с.

15. Сергеєнко О.П. Загальна психологія : навч. Посібник / О.П. Сергеєнко, О.А. Столячук, О.П. Коханова. - рекомендовано МОН України. К.: Центр учбов. л-ри, 2017.- 296 с.

16. Скрипченко О.В. Загальна психологія: Підручник /О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін..- К.: Либідь, 2015. - 464 с.

17. Татенко В.О. Сучасна психологія про душізу, дух і, звичайно, про психіку //Соціальна психологія. 2008 –№ 4. –С. 3-16.

18. Тарабрина Н.В. Практикум по психологии посттравматического стресса /Н.В. Тарабрина. — СПб: Питер, 2013. — 272 с.

19. Хейли Дж. Что такое психотерапия /Дж. Хейли. — СПб.: Питер, 2002. — 224 с.

Допоміжна

1. Абрамова Г.С. Практическая психология: Учебник для вузов / Г.С. Абрамова. - М.: Академ. Проект, 2001. - 480 с

2. Байярд Р.Т. Ваш беспокойный подросток / Байярд Р.Т., Байярд Д. – М.: Семья и школа, 2000

3. Берн Э. Игры, в которые играют люди. Люди, которые играют в игры. – М.: Прогресс, 1988. – 399 с

4. Варій М.Й. Загальна психологія: Підручник: Рекомендовано МОН України/ М.Й. Варій.-3-є вид., випр. та доповн.- К.: ЦУЛ, 2019.- 1007 с.

5. Витакер К. Танцы с семьей: Семейная терапия: символический подход, основанный на личном опыте / Витакер К., Бамберри В.. – М.: Класс, 2017. – 172 с., с. 28-72

6. Волкова А.Н. Методические приемы диагностики супружеских отношений / Волкова А.Н., Трапезникова Т.М. // Вопросы психологии. – 2005. – № 5. – С.110-116.

7. Гейссельхарт Р. Прощай, стресс! Лучшие техники релаксации / Гейссельхарт Р. Хофманн-Буркарт К. [пер. снем. М. Э. Рёш]. – 2-е изд., испр. – М.: Омега-Л, 2006. – 118

8. Грэхем Хелен. Визуализация: практическое руководство /Х. Грехем.- СПб. : ПИТЕР, 2013 128 с.

9. Гринсон Р. Техника и практика психоанализа /Р. Гринсон. – М.: Когито-Центр, 2013 – 478 с.
10. Гроф С. Области человеческого бессознательного /С. Гроф. – М.: Академический проект, 2004.
11. Демьянов Ю.Г. Основы психопрофилактики и психотерапии. – М.: Сфера, 2005. – 126 с.
12. Дискурс самопонимания / Под. ред. В.А. Сакутина. – Владивосток, 1998.
13. Зинченко В.П. Человек развивающийся / Зинченко В.П., Моргунов Е.Б.. –М., 1999.
14. Котляров А.В. Освобождение от зависимостей, или Школа успешного выбора. – М.: изд-во Института Психотерапии, 2010 – 448 с.
15. Кэдьусон Х. Практикум по игровой психотерапии / Кэдьусон Х., Шеффер И.. – СПб., 2000.
16. Мороз Л.І. Теоретичні засади та організація психологічного тренінгу в органах внутрішніх справ /Л.І. Мороз.- Київ : Паливода А.В., 2015 - 236 с.
17. Поліщук С.А. Психологічні практики в системі підготовки практичних психологів : навч.-метод. посібник / С. А. Поліщук. - Суми: Унів. кн., 2012. - 135 с.
18. Практикум по общей, экспериментальной и прикладной психологии: Учеб. пособие / Под общей ред. А.А. Крылова, С.А. Маничева. – СПб.: Питер, 2000. – 560 с.
19. Практикум по психологическим играм с детьми и подростками / ред. Битянова М.Р. – Спб.: Питер, 2012 – 304 с.
20. Приходько Ю.О. Практична психологія: Введення у професію : навч. посібник : рекомендовано МОН України / Ю.О. Приходько. - 2-ге вид. - К.: Каравела, 2019. - 233 с.
21. Психология и лечение зависимого поведения / Под ред. С. Даулинга / Пер. с англ. Р.Р. Муртазина. – М.: Независимая фирма “Класс”, 2000. – 240 с.
22. Соколова Е.Т. Психотерапия: теория и практика: Учеб. пос. / Е.Т. Соколова – М.: Академия, 2015
23. Філіпенко А. Основи наукових досліджень: Конспект лекцій /А. Філіпенко. –К.: Акдемвидав, 2005. –208 с.

24. Фундаментальные и прикладные психологические исследования в практиках ведущих научных школ: реалии и перспективы: [Международная коллективная монография] / [Коллектив авторов] ; под ред. акад. Л.Ф.Бурлачука, акад. Т.П.Висковатовой, проф.В.М.Синельникова ; отв. Ред.сост. В.Е.Лунев / Макеевка: МЭГИ-Institution Is Certified by International Education Society, London, Great Britain, Донецк: Світ Книги. -2012 г. –765 с.

25. Шефер Ч. Игровая семейная психотерапия / Шефер Ч., Кэри Л. – Спб.: Питер, 2000. – 384 с. 57.

26. Экслейн В. Развитие личности в игровой терапии / В. Экслейн – М.: АпрельПресс, ЭКСМО-Пресс, 2017 – 256 с. 59.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1.<http://psyfactor.org/>-"ПСИ-ФАКТОР" -Центр практической психологии.

2.psychology.net.ru—Сайт "Мир психологии".

3. <http://www.psychologos.ru/>-Психологос. Энциклопедия практической психологии.

4.<http://www.zercalo.ru/index.shtml>-Психология каталог.

5.PsyLab.info—Энциклопедия психодиагностики

6. Вильсон Дж. Поведенческая терапия. // Журнал практической психологии и психоанализа. – 2000 – №3; <http://psyjournal.ru/j3p/pap.php?id=20000306>

7. Карвасарский Б.Д. Психотерапевтическая энциклопедия. – М.: 2000 – 876 с. <http://www.koob.ru/karvasarskij>.

8. Карвасарский Б.Д. Психотерапия. Учебник для студентов медицинских вузов. – М.: 2002. – 379 с. <http://www.koob.ru/karvasarskij/>

9.Уилбер К. Никаких границ. Восточные и западные пути личностного роста. – М.: АСТ, 2004 – 284 с.; <http://psylib.org.ua/books/uilbk01/index.htm>

10.Уилбер К. Спектр сознания. Глава 7 Интеграция тени. – http://integralblog.googlepages.com/Wilber_K_Integrating_the_Shadow.htm

11.Ялом И. Дар психотерапии. – М.: Изд-во Эксмо, 2005. — 352 с. http://www.koob.ru/books/dar_psihoterapii.rar

12. Экслайн Ялом И. Экзистенциальная психотерапия. – М.: Класс, 2000. – 576 с. http://www.koob.ru/books/ekzistencialnaya_psihoterapiya.ra

Навчальне видання

**Марина Анатоліївна Крюкова
Анна Федорівна Лісовенко**

ПРАКТИКУМ З ПСИХОТЕРАПІЇ ТА ПСИХОКОРЕКЦІЇ

Навчально-методичні рекомендації
(в допомогу до самостійної роботи
для здобувачів вищої освіти ступеня магістра
факультету психології, політології та соціології)

Українською мовою

Підписано до друку 30.07.2020.
Формат 60х84/16. Ум-друк. арк. 1,9.
Наклад 100 прим. Зам. № 2010-13.

Видано і віддруковано в ПП «Фенікс»
(Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1044 від 17.09.02).
Україна, м. Одеса, 65009, вул. Зоопаркова, 25.
Тел. +38 050 7775901 +38 048 7959160
e-mail: fenix-izd@ukr.net
www.feniksbooks.com

